

# DOMOVINA

Izhaja vsaki petek v tednu. — Dopisi naj se izvolijo pošiljati uredništvu in sicer frankirano. — Rokopisi se ne vračajo. — Za inserate se plačuje 50 kr. temeljne pristojbine ter od vsake petit-vrste po 10 kr. za vsakokrat; za večje inserate, kakor tudi za mnogokratno inseriranje primerni popust. — Naročnina za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr., za četrto leta 80 kr., katera naj se pošilja: Upravništvu „Domovine“ v Celji.

## Šolnina.

Glasom časniških poročil nameravajo pri nas uvesti zopet dva nova davka: šolnino in šolski davek in gotovo je umestno, če si ju malo natančneje ugledamo.

Šolnina nam je že star znanec. Ne glede na to, da morajo v novejšem času učenci srednjih šol šolnino plačevati, spominjajo se še naši stari očetje od časov, ko so jo morali nositi svojemu učitelju kot plačilo za trud. Tudi stari učitelji se še sedaj z britkostjo spominjajo, kako so to svoje plačilo iztirjavali.

A tudi našim očetom šolnina ni neznana, saj se je morala glasom deželnega zakona z dne 4. sveč. 1870. leta § 45. plačevati od vsacega učenca javne šole. Računila se pa ni po razvitosti šole, toraj ne po tem, koliko razredov je šola imela temveč po plačilnem razredu v katerem je bila občina v tem razredu uvrščena in je znašala v I. razr. 20, v II. 15, v III. 12 in v IV. 10 kr. na teden. Pobirale so jo občine ter jo oddajale okrajnim šolskim zakladom, katerih pa danes ni več. Revnim starišem, kakor tudi onim, ki so imeli ob enem več kakor dva otroka v šoli, smel je krajni šolski svet šolnino znižati, ali čisto spregledati, a znesek, ki je radi teh olajšav odpadel, morale so občine iz občinske blagajne nadomestiti. Kakor se iz nekaterih dopisov vidi, dajal je revnim občinam tudi deželni odbor podpore v to svrhu.

Z zakonom z dne 3. majnika 1874. leta se je pa šolnina odpravila in splošne šolske potrebe pokrivajo se od tedaj z dokladami na davke, tako, da pri tem ni razločka med tem, ki ima otroke in onim, ki jih nima. Ta način pokritja obnesel se je do sedaj jako dobro in

vprašati se moramo, zakaj se namerava spremeniti?

Pravijo, da radi tega, ker je šolska doklada že tako velika, da je ne morejo več zvišati.

Bo pa li šolnina kaj družega, kakor šolska doklada, kaj družega, kakor davek sploh?

Ni li vsejedno, če plačam n. pr. 30 gld. davka pod jednim imenom, ali pa 29 gld. pod jednim in 1 gld. pa pod drugim? Se li s tem davkoplačevalci razbremenene, če se jim pod novim imenom naloži nov davek?

Morebiti se mi poreče: „Novi davek pa ne zadene vseh, ampak samo nekatere.“ Istina, a koga zadene? Stariše, ki imajo otroke v šoli, t. j. tiste, ki že imajo sami ob sebi velik šolski davek, katerega jim nikdo ne odvzame. Oni morajo svoje otroke rediti, jih oblačiti, jim kupovati knjige in druge šolske potrebščine, da zamorejo šolo obiskovati. In to je precej velik davek. Mnogokrat si pritrjujejo stariši najpotrebnejših reči, da le svoje otroke primerno oskrbijo.

Tedaj že močno obdajati naj se naloži novo breme? Je li to pravično?

Je pa pravično, če se šolski davek nalaga tudi ljudem, ki nimajo otrok v šoli? Gotovo, ker sicer bi morali n. pr. c. kr. žendarmerijo plačevati samo lopovi, radi katerih mora biti, vojake naši bojevitih državnih sosedje in sploh vse naprave le tisti, ki so jih zakrivil. Ugovarja se mi lahko, da ima od takih uredb vso človeštvo koristi, ker ga varujejo, mu vzdržujejo red in sploh omogočujejo mirno življenje.

Dobro, a ravno tako ima vesoljno človeštvo dolžnost svojo mladino primerno vzgajati in poučevati, da bodo iz nje kedaj spoštovanja vredni ljudje. Izgubljen sin ni samo svojemu očetu v sramoto, ampak sramuje se ga tudi cela občina ali okraj, cela dežela, cela država, da vse člo-

veštvo, kakor se nasprotno vsi ti činitelji radi ponašajo z vrlim možem. Že iz tega je razvidno, da pri izobrazbi mladine niso udeleženi samo stariši, ampak tudi ljudje, ki nimajo otrok.

A zasledujmo stvar še dalje? Statistika dokazuje, da je tem manje hudodelcev, čim bolj je ljudstvo omikano. Vsakdo ve, da je lažje občeovati s človekom, ki je šolo obiskoval, z njim imajo uradi n. pr. dosta manj dela, on je občnemu redu manj nevaren itd. Kdo pa nas osreči s koristnimi iznajdbami, li ne izobraženci in nima li od teh vse človeštvo koristi?

Gotovo toraj ni krivično, če morajo vsi davkoplačevalci prispevati k šolskim stroškom.

Omeniti pa še moramo jedno stran! Koliko starišev imamo že sedaj, ki niso prijatelji šole, ki so nevoljni, da morajo otroke v šolo pošiljati. Kolikokrat morajo otroci grenke besede požirati, ko jim oče ali mati našteva tiste krajcarje za knjige, zvezke, svinčnike i. dr.

Koliko starišev je sploh nevoljnih, da jim je Bog dal toliko otrok! Ne bodo li vsi ti preklinjali svojo usodo in svojih starih, če jim za nje odštevati poseben davek? Ubogi otroci!

A učitelji bi imeli od šolnine vendar le dobiček, saj bi se jim z njo plača zvišala? Če bi tudi učitelji dobili vsled šolnine primernejše plače, bil bi to za nje slab dobiček. Že sedaj so marsikomu trn v peti, a potem bi jih pa še marsikdo preklinjal in jim sponašal one krajcarje šolnine. Vsak grizljaj, kojega bi si od tega priboljška privoščili, bi se jim ogrenil.

Iz vsega tega vidimo, da šolnina ni sredstvo, ki bi moglo ljudi za splošno izobrazbo vnesti, temveč, bati se je le, da bo ravno ona nakopala šoli in učiteljstvu novih, hudih sovražnikov, vsled česar se bo omika ovirala. Dobiček od nje bodo imeli v prvi vrsti le posestniki in

## LISTEK.

### Elektrika.

Stoletje, pomikajoče se vedno bliže svojemu koncu, pričelo se je s poskusi dveh važnih faktorjev v današnji človeški družbi, s poskusi vpepljave plina za svečavo in para za gonilo. Oba ta dva proizvoda človeškega razuma sta vrlo izvrševala svojo nalogo do današnjega dne in jo še, dasitudi jima preti hud nasprotnik, močen nasprotnik, ki sam toliko in še zdatno več zmora, kakor pa prva dva oba skupaj. Električno in njeno vporabo v vsakdanjem življenju imamo v mislih, ktera nam že dandanes služi po raznih mestih za svečavo, pri raznih podjetjih za gonilno silo in po raznih zdraviliščih za ozdravljevanje raznih, do sedaj neozdravljivim proglašanih boleznij. Vše danes smemo trditi, da bode prišla doba, ko bodo ljudje na svetu prisiljeni posluževati se elektrike tudi za kuho, peko in kurjavo oziroma za razgrevanje svojih prebivališč. Kajti statistika, ta neovrgljiva dokazovalka dejanj, nam kaže vže od daleč dobo, ko v zemlji ne bo niti trohice premoga več. Kaj bi začelo obrtništvo brez premoga, bo vsak razumel, kedor je le kedaj v kako tovarno glavo pomolil, kjer šterle kakor zvonik visoki dimniki proti nebu,

če se mu ne preskrbi pravočasno nadomestilo. Po pogovoru pa, da je sila iznajdljiva, smemo potolaženi v bodočnost zreti, kajti dobilo se je nadomestilo, ki bode spodrinilo po mestih in velikih tovarnah, dalje povsod ondi po večjih krajih, ki leže ob deročih velikih vodah in mogočnih slapovih, drva, premog, olje, petrolej in plin. In to nadomestilo imenuje se električna sila, elektrika.

Nemci preosnovali so že v poslednjih letih skoraj da vse svoje večje zavode tako, da se poslužujejo elektrike za gonilno silo, ob enem pa tudi za svečavo. Na Dunaji je n. pr. vže mnogo tiskarn za časnike, kjer goni stroje električna sila, kar je izvestno zlasti v oziru na snago obilnega pomena in pa tudi zdatno ceneje, kakor pa če bi si morala vsaka tiskarna ali ljudi, ali vode ali pa para posluževati, da bi ji tekli stroji. Dalje imaš pri elektriki vsak stroj popolnoma v svojih rokah, kako da ti gre, ali hitro ali počasi, kakor ga ravno potrebuješ, kar ti pa ob ognju ni mogoče tako lahko vravnati, kjer jeden glavni parni stroj svojih petdeset do osemdeset drugih goni.

V srednji Evropi, kjer leži naša država, je pač res, da ni kmalu druge naši enake, kjer bi se dala elektrika tako po ceni dobivati. Vzrok ta je v našem goratem svetu in obilnih vodah,

ki se v brezštevilnih slapovih po tistem preukavajo. Iz vsega tega sledi, da ima elektrotehnika v naši državi jako obširno in silno plodovito polje pred seboj. Ob tej priliki si ne moremo kaj, da ne bi opozorili tistih starišev, ki imajo nadarjene sinove, katerim gre zlasti matematika in fizika gladko izpod rok, in takih imamo tudi po nekoliko med Slovenci, če tudi ne toliko kakor jezikoslovcev, kajti Slovenec je vsak vže rojen za jezikoslovca, da naj vse poskusijo, da se sinovom pripravi pot do tehnike, kjer naj se posveti študijam za inženjerja v elektrotehniški stroki. To je ravnokar in morda še za petdeset, če ne za sto let, najhvaležnejši in nikakor ne najtežji predmet, katerega se mladenič dandanes z dobro vestjo poprijeti sme, da bode takoj dobil dobro službo, ki se mu bo od leta do leta zboljšavala in bode v kratkem času prekosil v gmotnem oziru vse druge stanove.

Ozrimo se naj polje električne svečave ali kakor je dandanes v rabi, razsvitljave. Tu je polje prostrano, ki mu še ni mejá ne na desno in ne na levo, ne spredaj in ne zadej. Doba ni več daleč, ko bode tudi najsiromašnejša občina v hribih, kjer je kaka močna voda, ki bo elektriko pridelovala, vrgla dosedanje smrdeče in brljave svetilke med staro šaro in si bo omislila električno svečavo, in to ne sebi na škodo.

lastniki tovarn, ki morajo sedaj po svojih davkih k šolskim stroškom prispevati in gotovo se ne motimo, če rečemo, da je to njihovo maslo.

Naše gg. deželne poslance pa uljudno prosimo, da se šolniki z vso močjo uprejo in skrbijo, da bo šolski davek ostal i nadalje splošen davek. Vrh tega jim pa še priporočamo, da premišlujejo, kako bi tudi državo pritegnili k šolskim stroškom; ona zaukazala je splošno šolsko obiskovanje, ona ima od njega največ koristi, mislimo le vojake! — ona bi toraj imela tudi za šolo skrbeti. — m —

## Odločni korak slovenskega dijaštva.

V času, ko demonstrira in uprizarja nauhuškano nemštvo Wolfovega kalibra vse mogoče škandale zoper potrpežljive Slovane in omahljivo vlado, ko preti naduto buršestvo nemških visokih šol z vseobčim štrajkom in stavi ministerstvu „ultimatum“ polen puhlih fraz, stopilo je tudi slovensko dijaštvo dunajskega vseučilišča in tehniko iz svoje rezerve ter sklenilo dne 1. svečana na sklicanem zaupnem shodu v oči gled preširnemu postopanju nemških buršev nasproti svojim slovenskim tovarišem in predpostavljenim ter v obrambo svojih akademičnih pravic nastopno v vseh slovanskih narečjih spisano resolucijo:

1. Pod nikakim pogojem ne prenehamo pohajati predavanja, kakor nameravajo storiti to nemški dijaki v slučaju, da se ne preklicne začasna prepoved praškega redarstvenega ravnateljstva, tičoča se javne nošje kakoršnihkoli, toraj tudi nemških dijaških društvenih znakov.

2. Protestujemo marveč zoper nameravano ostavko in sicer iz nastopnih razlogov:

a) navedba za to je popolnoma nedostatna, zlasti zategadelj, ker se tiče omenjena prepoved nošje ne samo nemškodijaških, ampak tudi vseh nenemških in nedijaških znakov sploh;

b) mi smo uverjeni, da nameravana ostavka nikdar ne doseže preklica dotične prepovedi, ~~razporežiti biti vzrok, da se zapro vseučilišča in da se s tem močno škoduje vsemu dijaštvu.~~

c) nameravana ostavka nasprotuje vbilježju dunajskih visokih šol, kateri ne pripadate samo Nemcem, ampak v jednaki meri vsem narodnostim v državnem zboru zastopanih kraljestev in dežel, posebno pa tistim, katerim vlada dosedaj ni ustanovila ali še nobenih vseučilišč ali pa samo v nezadostnem številu.

3. Pozivljamo nujno akademična senata dunajskih visokih šol in c. kr. naučno ministerstvo, da ščitijo vsa naša prava, ki nam gredó kot z nemškimi dijaki jednakopravnim akademičnim meščanom dunajskih visokih šol, v vsakem obziru in z vsemi jim pristojnimi sredstvi ter da

V Dolenji Avstriji vpeljalo si je električno razsvitljivo vže več malih mest, ki ne štejejo po več nego 2000 prebivalcev. Kako lepa prilika za mesta po Kranjski, ki leže ob derečih vodah, n. pr. Kranj, Trzlič, Loka, Kamnik, Litija in po Štajerskem mesta in trgi, ki ob Savinji in Dravi leže. Poglavitni faktor pri električni svečavi je namreč voda, kot pridelovalka elektrike in ta mora imeti močan strmec, da stroje krepko goni, ki vzbujajo električni tok, kterega porablamo za razsvitljivo in goulilo. Kako lepa, mesečini podobna je vže dandanes razsvitljiva prodajalnic po mestih, zlasti na Dunaji, kjer poleg blede električne luči sveti nekoliko dalje pred to in ono gostilno Auerjeva plinova svetilka, ktera se ne bode dala vgnati z lepa v kozji rog, kajti ima mogočnega zaveznika in ta je denar. Vkljub drugim posameznostim, kakor so poseben cilindar, nogavica in tulipa ter posebno prirejena duša v svetilki, je Auerjeva plinova svetilka dandanes jedna najlepših, da še lepši kakor električna, ker ne žali tako očesa, poleg tega pa veliko ceneja. Na cesarskem dvoru na Dunaji imajo poleg obeh teh dveh, vpeljano tudi še razsvitljivo tretje vrste, ki je pa izmed vseh naj-sijajnejša. Imenuje se acetylenov plin, ki pa v resnici ni drugzega nego proizvod iz kalcijmovega karbida s pomočjo elektrike in sveti izredno lepo, ako se luči pridá nogavica kakor

zabranijo sleherno zlorabo dunajskih visokih šol za pristranske nemškonacionalne, strankarske namene s tem, da posežejo energično, odločno in nemudoma vmes.

To resolucijo sklenilo je slovansko dijaštvo dunajskih visokih šol, da označi svoje stališče napram izzivajočemu buršestvu in vsem tistim činiteljem, ki mu dajejo potuho; s to resolucijo hotelo je pokazali „urbi et orbi“, da Slovani nismo „gostje“, katere trpi iz milosti med seboj „furor teutonicus“, ampak da imamo jednake pravice do vseučilišč, kakor Nemci, ker tudi Slovani prinašamo svoj prispevek na žrtvenik domovine — in sicer v vsakem oziru dvakrat toliko kot Nemci; pokazali smo pa tudi, da nam taka „sodrga“ ne imponuje, ker zanjo ne govorite ni moralna ni materijalna premoč, temveč le neka navidezna sila, ki se mora prej ali slej razdrobiti in odstopiti mesto napredujočemu, na duševnem in gospodarsko-političnem polju zjedi njenemu slovanstvu, katerega ne zlomi potem nobena sila.

Shod pa je bil končno tudi lepa proslava slovanske vzajemnosti, ki je pokazala, da smo Slovani vsi „jednih mislij, da nam je stremeljati za istim smotrom — za vsestranskim zjedinenjem, česar pa ni mogoče nikdar doseči z našo neplodno mehkočutnostjo na zunaj, in z mejsebojnimi prepiri doma, ampak da je treba nastopiti praktično pot, da moramo pozabiti, kar je bilo in da moramo složno zidati ono gradnjo, o kateri poje Preradovič: „Skidam kapun in do crne klanjam ti se zemlja, veliko, silno, svemoguče Slavjanstvo.“

## Govor dež. posl. dr. Fr. Rosine.

v utemeljenje predloge gledé cenejše nabave bakrenega vitrijola in razdeljenja peronospera škropilnic.

Visoka zbornica! Vsekakor smem opustiti, podpirati mojo skromno predlogo z obširnimi dokazi. Saj se v tej zbornici govori vsako leto toliko in to tako temeljito o propadanju kmetijstva in o propadanju vinoreje, da je prepričanje v tej zadevi, ~~umljivo samo ob sebi. Tudi nočem ponavljati tega, kar je na izboren način vrlo spoštovani~~ gospod tovariš poslanec Reitter navajal pri utemeljevanju svoje predloge za uvedbo prisilnega škropljenja vinogradov. Bila pa je morda ravno njegova predloga, ki me je privedla vložiti predstoječo predlogo. Ne vem sicer, bode li Reitterjeva predloga našla vsestransko zavzete prijatelje, a toliko je gotovo, da se ni dosedaj vresničilo, v nobeni avstrijski kronovini uvedlo prisiljeno škropljenje zoper peronospero, niti v nižjeavstrijskem dež. zboru, kjer se je sprožil enak zakon že l. 1891, temveč ostal je isti le zakonska predloga. Doseže pa se to v našem deželnem zboru — in jaz nisem naravni nasprotnik temu — potem stoji velika

pri Auerjevi svetilki. Proizvaja se pa takole: Vzemi apna in stolčenega oglja ter ju skupaj stopi v tokozvani „električni peči“. Kar ondi dobiš, imenuje se kalcijumov karbid in tega vrzi v vodo, mehurčke pa, ki se bodo pri topljenji kalcijum karbida iz vode dvigali, vjemi v retorto in imel bodeš acetylenov plin, ki ima tudi še izredno lepo bodočnost. Na Angleškem in Francoskem izdelujejo ga že kar na debelo in so ga poslednji tudi pri nas že dali patentovati. Vkljub vsemu temu se pa na dolgo tudi temu plinu ne bo mogoče elektriki vpirati. Kakor vse drugo, moral se ji bo tudi acetylenov plin umakniti.

Rekli smo, da bo prišla doba, v kateri se bo z elektriko tudi kuhalo, peklo itd. Posamični poskusi v tem oziru pričeli so se že dandanes v Tirolih, kjer imajo vode posebno huđ strmec. Leta jim daje izredno gonilno moč in kjer je ta, ondi ima prebivalstvo elektriko jako poceni na razpolago. Naravna posledica tega je, da Tirolci v Trientu že dandanes vse z elektriko opravljajo, kar so dosedaj s pomočjo ognja delali, da po vsem hotelu z elektriko kurijo. — Pa ne le za kurjavo, temveč prav posebno za gonilo je elektrika, kakor nalašč. V desetih letih že morda ne bo nobene lokalne železnice več in nobenega tramvaja, ki se ne bi posluževala elektrike mesto para in konj. Okorni „lukamatija“ zginil bode iz površja zemlje, kakor se je umaknila starodavna

množica našega vinorejskega prebivalstva pred prašanjem, od kod vzeti ne da bi prišli z zakonom navskriž. Pa tudi ne gledé na to, celo ako se prisilno škropljenje niti ne uvede, je moja predloga opravičena, in trditi smem, da revnejši del prebivalstva že sedaj mnogokje ne škropi, ker tega štoriti ne morejo; ker je cena bakrenega vitrijola in škropilnic veliko previsoka in morajo ljudje to opustiti, kar spoznajo koristnim, da potrebnim. Nezgode zadnjih let oropale so prebivalstvo v mnogih okrajih vsakdanjega kruha, imamo krajev, kjer ni bilo mogoče za dobo škropljenja niti potrebne soli kupiti. S tem pa morajo vinogradi propasti in propadli škodujejo po razširjanju škodljivca tudi sosednjim vinogradom!

Gospoda moja! Štajerski deželni zbor bil je od nekdanj naklonjen kmetijstvu in vinorejstvu; bilo je vsako leto predlog, ki so se vlagale v namenu, pomoči vinorejcem na noge. Dobre volje tedaj pač ni manjkalo. Ako pa so bili vspehi vkljub temu deloma le malenkostni, zgodilo se je to zblok tega, ker je trpela cela kmetijska akcija na nekem breznačelju.

No sedaj smo hvala Bogu in hvala delavnosti zadnjih let saj tako dalje prišli, da so naši vinorejci za toliko osigurani, ako se smemo na poslovnik deželnega odbora, kakršnega imamo pred seboj, zanašati, da bi dobili v prihodnje potrebni materijal ameriškanskih trt. Menim, da izvršim častno dolžnost spodnještajerskega prebivalstva, ako povdarjam, da pripada zasluga v tem oziru v dokajšnji meri v najlepši dobi življenja na tako tužen način prominulemu vinorejskemu komisarju g. Ivanu Balonu.

Nič manj nego trtna uš, proti koji je dana odpomoč po zadostnem dobivanju ameriškanskih trt, oškoduje naše vinograde peronospera ali strupena rosa. Gospoda moja! Ako prekoračite dandanes mične ljutomerske in tikajoče se ormoške griče nimate več tistega prijetnega vtisa, kojega bi bili imeli na tem potovanju pred leti. Veselje je bilo krasoto teh mičnih goric občudovati. Danes najdejo naši veleposestniki in duhovni gospodje, ako svoje vinograde obišejo, mesto zelenih vinogradov čisto le opustošene in gole planjave ter zapuščene gospodske hiše.

Potemtakem je dolžnost visoke zbornice, škodljivce vinskih nasadov pobijati z vsemi sredstvi, da s požitvovanjem do skrajnih gmočnih močij in trebalo bi dokazovati, da žrtvuje nižjeavstrijski deželni zbor mnogo več v podporo vinoreje ter stori mnogo več za povzdigo iste, nego naša dežela. Ravno pred nekaj dnevi izrazilo se je nujna želja pri kmetijski podružnici v Mariboru, naj bi dal štajerski deželni zbor vsako leto najmanj 100.000 glđ. za vinorejstvo in sicer z dokazilom, da daruje za isti smoter nižjeavstrijski dež. zbor letnih 200.000 glđ.

To omenjam vsled tega, ker sem vzel za skrajno ceno za 1 kg. galice 15 kr. kakor je to

poština „šajtrga“ moderni železnici. In tudi velike železnice, kakor je, recimo, zveza Dunaja s Trstom ali ona Dunaja s Prago, z Brnom, s Krakovem itd., vpregle bodo prej ali kasneje elektriko mesto para za gonilno silo, kajti akcionarji velikih železnic tožijo že dandanes, da so obratni troški ondi preveliki in prav oni bodo, ki bodo prvi zahtevali, da se drage lokomotive odpravijo in nadomestijo z električnim motorji, ki bodo več nego polovico ceneji. Nikakor ni več daleč doba, ko bode elektrika na železnici jedini in prvi gospodar.

Rekli smo že, da je vodna moč v tem oziru neprecenljive vrednosti. Na male reke se pri tem ni ozirati, pač pa na velike deroče reke in na obilne slapove, kterih se po naši državi ne manjka. Male vode nimajo večjega nego le krajevni pomen, veliki slapovi pa, ki padajo z močjo najmanj 2000 konjskih sil, so zlata vredni in bodo prevedli mnogo denarja v deželo, ktera bo umela okleniti jih v električno službo.

Ne moremo si pa kaj, da ne bi, predno te vrstice sklenemo, še jedenkrat opozorili naših dijakov na to novo stroko izobrazbe, kteri naj se vsi posveté, ki se čutijo trdne v fiziki in matematiki. Lep, vrlo lep predmet obeta elektrika in tudi sijajno prihodnost z obilnim zaslužkom.

tam v navadi že 10 let, v tem da se razdeljuje med potrebne vinorejce galica za to ceno.

Želeti bi bilo, da dobe revni vinorejci bakreni vitrijol zastonj, toda pri izvanredni množici, ki se porablja, znal bi se deželni zaklad vendar previsoko obdaci. Opomnim, da se je oddalo po predležem poročilu 1896. leta 421.356 kg. po 23 kr., da je veljala ta množina 96.933 gl. Dežela žrtvovala je do sedaj le 100 gl. prevoznih stroškov in dež. odbor nameruje po svojem poročilu tudi v bodoče le to svoto porabiti. Ta znesek znal bi biti menda le premajhen. Nižja avstrija izdala je letnih 10.000 gl. za nabavo bakrenega vitrijola. Nižjaavstrija ima vinsko branje, ki znaša na leto blizo 10 milijonov. Štajerska pa je pridelala po poročilu trgovske zbornice v letu 1895 vina in mošta 1.367.116 hl. Ne zanašam se sicer na te številke, ker vem, iz kakšne prakse so nastale. Pustim rad 367.116 hl. ter vzamem, da se je pridelalo leta 1895 na Štajerskem 1.000.000 hl. vina in mošta. Ker se je oddajal po istem poročilu najcenejšega vina in mošta liter po 12, a najdražjega liter po 28 kr., sme se proračunati vrednost vinskih pridelkov leta 1895 na 20 milijonov gl.

Gospoda moja! Ako se pri tako važni gospodarski panogi, ki vrže na leto 20 milijonov, nekaj tisočakov daruje iz deželnega mošnjčka, bilo bi pač gotovo naravno.

Omenil sem že v početku, da je nabava škropilnic še mnogo težavnejše nego galice. Peronospera-škropilnica velja tudi če je le samo le-sena 8—14 gl. Sicer je pretečeno leto priskrbelo poljedelsko ministerstvo in dež. kmetijska družba, da se je razdelilo nekaj škropilnic, ki bodo letos prebivalstvu dobro služile. Žalibože moram povdarjati, da je ravnala naša deželna kmetijska družba v tem slučaju jako površno.

Pri tem, to se je že januarija znalo, koliko škropilnic je razdeliti, ni došla do časa drugega škropljenja v ljutomerski okraj niti jedna škropilnica.

Dež. kmetijska družba pa ima sploh posebno smolo, da nakupi vse prav drago, tako se je zgodilo — o plemenskih bikih nočem niti govoriti, koje je bilo pri nas komaj mogoče oddati za polovično ceno — da je tudi peronospera-škropilnice predrago plačala.

Glede nabave teh škropilnic grajati moram postopanje, da se je oddalo izdelovanje istih izključno le jednemu samemu izdelovalcu v Ptuji ter niso mogle biti iste izvršene o pravem času. Pustil sem si poročati od raznih strani ter se mi je tudi povedalo, da je dobiti navadnih škropilnic za nižjo ceno v Ljutomeru, ter da so tam po naših rokodelcih izdelane škropilnice znatno bolj rabljive, kakor one, koje je poslala deželna kmetijska družba našim občinam.

Števila v nabavo potrebnih škropilnic nisem zamogel navajati, vem pa, da je jako mnogo občin, ki so tako revne, da niso v stanju si priskrbeti istih iz lastnih sredstev. Mislim, da se ne motim, da se je tudi gornjeradgonski okraj v tem oziru jako slabo obdaroval.

Gospoda moja! Nikjer pa ni nujnejša potreba vinorejo podpirati, nego v ljutomerskem in ormoškem okraju, toda ravno ta dva okraja se dosedaj v vinorejskih ozirih ni baš očetovsko negovalo. Omenjam le n. pr., da obeča deželni vinorejski nasad v Pišecah za prihodnje leto 450.000 trtnih reznikov, med tem ko zna dati ljutomerski nasad, ki obstoja vrh tega še le tri leta, jedva 30.000 reznikov, da ne govorim o korenih in cepljenih trtah.

S tem se ne da pomagati tej dragoceni stroki našega kmetijstva. Pomisli se naj le, da je „ljutomerčan“ še vedno isti „kralj štajerskih vin“, kakor poprej, reči smem, bil že v 13. stoletji ter spominjam, da so istega že celjski grofje kaj radi pili. Kmalu pa ne bodemo imeli več „ljutomerčana“, ako se ne pomore zdatno prebivalstvu.

„Ljutomerčana“ prodajalo se je leta 1895 iz preše liter po 30 kr., med tem dosežejo druga vina v deželi kvečjemu ceno 16—18 kr. liter Ker leži tedaj tak narodov zaklad v teh vinskih gorica, uverjen sem, da bodo posebno gospodje veleposestva v vinorejskem odseku — gospodje poznajo razmere iz lastnega opazovanja — šli na roko v vseh zadevah prebivalcem ljutomerskega in ormoškega okraja.

Prosim visoko zbornico, da vzprejme mojo predlogo ne morda v nadi, pričeti temeljno preosnovno delo, temveč, da se le tako rekoč povzdigne npr. n. pogum prebivalstva in da se pomore nekaterim prav revnim ljudem pri njihovem poštemem naporu. Predlagam, da se odda moja predloga vinorejskemu odseku. (Živahno odobravanje.)

## Celjske novice.

(Dijaška kuhinja v Celji) dobi iz zapuščine g. Antona Thalerja posestnika v Št. Ilju v Slo. goricah znesek po 783 gl., 71 kr. Enake zneske dobite tudi dijaški kuhinji v Mariboru in Ljubljani.

(O zborovanju učiteljskega društva za celjski in laški okraj.) Društvenega zbora, koji se je vršil dne 2. svečana vdeležilo se je 36 tovarišev (ic). Društveni predsednik g. A. Gradišnik pozdravi navzoče tovariše in sledeče goste: g. A. Šumljaka iz Šoštanja, g. Kokelj-na iz Kapel pri Radgoni, g. Veberja in gđ. Sobotin iz Zabu-kovja ter gospo Kvac. Društvu je na novo pristopila gđ. Amalija Šket, učiteljica pri Novicerkvi kot pravi ud in g. Al. Kos, žup. pri sv. Martinu v Rožni dolini, g. dr. A. Žizek, zdravnik v Vojniku, č. g. Šebat, kaplan v Dolu kot podporni udje. Bog jih živi!! Bog živi vrle prijatelje zavednega slovenskega učiteljstva in šole! Naj omenim na tem mestu, da je sramota za nekatere učitelje, gojitev njihovega separatizma in mržnje napram našemu društvenemu delovanju. Ako mi kaj dosežemo in si priborimo, tedaj pa vsak vživa, liki trotom, sad našega delovanja. Sanjarjenje doma za pečjo o zboljšanju našega gmotnega stanja ne pomaga nič. Hvala Bogu, da v celjskem okraju nimamo toliko kimovcev-zaspancev, odlikuje se pa v tem bolj laški okraj, zapišite si za ušesa Stritarjeve besede: „Kdor delati more pa noče, zanj sok je predober nesan“. Toliko za zdaj, prihodnjič natančneje! — Kot najbolj zanimiva točka obširnega dnevnega reda bilo je podavanje g. Fr. Brinarja (iz črešenjske fare). Glasno odobravanje sledilo je vseskozi strokovnjaško sestavljenemu govoru. Jedro referata bilo je nastopno: Gojitev otroške ljubezni med šolsko mladino. — Občevanje v učiteljski obitelji bodi slovensko! Šolski red in ustrahovanje, ter kako se da pri tem na učence vzgojno vplivati. — Boj proti besedi „oni“ itd. Umestno bi bilo, če bi gosp. Brinar objavil svoj govor v naših strokovnih listih. — Rešilo se je še nekaj vprašanj iz vprašalne škrinjice ter se nasvetovalo (g. Brinar) da naj bo od slej stalna točka dnevnega reda: „Iz šolske prakse“, s katero točko naj se združi doslej navedena „vprašalna škrinjica. — Konečno se zahvali g. predsednik vsem udom ter zaključí zborovanje. — Po napornem duševnem delu se navadno zopet zbiramo k skupnemu obedu in na prijateljski sestanek. To pot je bilo posebno živahno in veselo; popevalo se je več ubranih kvartetov in možkih zborov. Vrli rodoljubi celjski in prijatelji šolski, zasledujte naše delovanje! Mogoče, da nas bodete potem še bolj podpirali in se z veseljem družili z nami. — . . . c.

(Vzor Slovana, biskup Strossmayer) praznoval je dne 4. t. m. 83. leto svoje starosti, a dne 16. t. m. obhaja 60letnico mašnikovanja; vsi Jugoslovani, kojih goreč zaščitnik je bil vsikdar oboževani naš mecen, pošiljamo mu v duhu naše srčne čestitke.

(Maškarada „Celjskega Sokola“) 20. t. m. Vabila za ta priljubljeni ples so se te dni razposlala in si usoja odbor prositi tem potom vse one p. n. dame in gospode, kateri bi po pomoti ne bili prejeli vabila, kar je pri tako velikem številu povabljenec lahko mogoče, da mu to oprostite ter da se za vabila oglase pri odboru „Celjskega Sokola“. Vse p. n. povabljenec, kateri se bodo maškarade vdeležili, prosimo, da si blagovolijo vstopnico po mogočnosti že poprej priskrbeti, da se zabrani na večer maškarade pri blagajni prevelika gnječa. Vstopnice se dobivajo proti izkazu povabila v trgovinah g. D. Hribarja in g. M. Zora v „Narodnem domu“ v Celji. Za maškarado delajo se obširne priprave in smelo trdimo že sedaj, da bode letošnja nadkrilila, gledé vdeležbe, kakor tudi gledé števila mask vse dosedajšnje. Posrečilo se nam je še poizve-

deti, da pride z napovedanim cirkusom tudi največja dama sveta ta večer na maškarado, odbor pa je povabil baš radi tega tudi najmanjšega možiceljna izmed Eskimotov in smo prepričani, da bodeta obudila ta dva nenavadna gosta obila zanimanja. O drugih maskah pa, ktere so se že tudi objavile, brani nam diskretnost že sedaj govoriti ter zaradi tega pričakujemo, da se bodo i one častite povabljenke in povabljenec, kateri ne plešejo, odzvali kot gledalci v velikem številu našemu povabilu, da zadobi maškarada stem tem sijajnejše lice. Omeniti moramo še, da bode pri maškaradi sodelovala razven vojaške godbe tudi slavnoznan česka godba v krasnih narodnih nošah, ki pride nalašč ta večer direktno iz zlate Prage. Na zdar!

(Družbinski večer) „Narodne čitalnice“ v Celji obnesel se je dne 6. t. m. povsem povoljno. Naše pevsko društvo prednašalo je po vzporedi pesni „Slovani“ in „Kitica slov. pesni“, kakor vedno nad vse izborni. Posebno zadnja ugajala je nad mero občinstvu. Deklamacija „V pepelnici noči“ morala je izostati, ker je bila gđ. Meta Baševa vsled nemile bolezni v obitelji zadržana. Živahen ples trajal je do ranega jutra.

(„Celjsko pevsko društvo“) priredi na pustni torek dne 22. svečana t. l. v veliki dvorani „Narodnega doma“ pevsko zabavni večer s plesom. Vstopnina znašala bode za osebo 30 kr. za obitelj 80 kr. Vabila za ta večer, kateri nam obeta biti jako zanimiv, bodo se začela v kratkem razpošiljati. Prosijo se vsi, p. n. rodoljubi, kateri bi po pomoti ne prejeli vabila, a želeli udeležiti se zabave, da se oglasijo pri odboru pevskega društva.

(Lisjaku je grozdje prekisl.) Ko se je prekučil Lenkoto županski stolček v Št. Petru zaječala je pretresljivo celjska „žaba“, javkali so za njo poredi vsi listi Izraela tja do Dunaja. Ceremonijelna „sedmina“ pa je potekla, čas tuje in pepeljenja je minul, treba bo pozabiti, kar se premeniti ne da, to tembolj, ker se bliža doba veselega predpusta — kdo bo tukaj povešal ušesa z bok jednega Lenkota. Tako je namreč nekako čitati iz šentpeterskih spominov celjske „žabe“. Vse bi se bilo dalo srečno pozabiti in preoleti, dokler so izražale sestrice v Gradcu in drugod svoje sožalje po receptu „getheilte Schmerz ist halber Schmerz“ Toda na Dunaji je nek list, imenovan „Deutsche Zeitung“, ki najbrže pozna le opevano nemštvo, ni mu pa znana proza spodnještajerskih Nemcev. Ta list si je namreč drznil dvomiti nad nevstrašno bojovitostjo celjskih in šentpeterskih (!) Nemcev, češ, ako bi bil boj takten in vzajemen, ne smeli bi bili pustiti pasti „nemško postajo“ v Šentpetru, temveč morali bi od dne do dne kazati bolje vspehe v prodiranju po vzgledu koroških Nemcev. To pa je bilo preveč celjski „žabi“, ki si je vendar svesta, da se napenja nad svojo močjo. Zahrumela je nad poetično sestrico tam na Dunaji — a ko je odprla svoj širok gobček, izpadlo ji je nehote najboljše maslo. Izpovedala je namreč, naj si bratje in sestre, ki se čutijo poetično navdahnjene tam v tujini, puste dokazati, da ni padla s Šentpetrom nikaka nemška trdnjava, „ker ista nikoli nemška bila ni, a to ne za to, ker v celi občini Nemcev sploh niti ni, ter ker se je štela ta občina že nad 20 let pred Lenkotom slovensko narodnim ter i tako uradovala.“ Lenko se je le nekako žrtvoval ta leta Sloven-cem v korist, da si ni imel upanja, kedaj napraviti iz občine nemško postojanko. No, da je to upanje moral sedaj sploh za večno opustiti, zgodilo se je po pregovoru; „Nehvaležnost je plačilo sveta“. Da pa je to, kar je izpovedala „žaba“, neoporekljiva resnica o tem ne dvomi nihče, ki pozna Savinjsko dolino.

## Deželni zbori.

(V štajerskem deželnem zboru) imeli so Nemci dne 4. t. m. zopet enkrat fizično vajo parlamentarnega poslovanja. Poslanec dr. Rosina začne namreč čitati interpelacijo deželnemu namestniku zaradi samonemških imen v zemljiščni knjigi. Slovenska beseda vzbudila je med nemškimi poslanci in galerijo tevtonski vihar, kakršnega še naš deželni zbor ni doživel. Ko nem-

ski kričali vidijo, da govornik svojo slovensko vlogo vključ v obraz kričijo: „Nemško, nemško naj čita, saj zna nemško. Že vlijudnost zahteva, da govorite tukaj nemško!“ Ker so slovenski dijaki pozdravljali govornika z „živio“-klici, dal je dež. glavar galerijo izprazniti, pri čemur je nastala nevarna gnječa. Nemški dijaki zatulili so svojo rešilno „Wacht am Rhein“. Do hripavosti nakričala sta se posebno poslanca Walz in Mosdorfer ter še obljubila, da sta i v prihodnje pripravljena žrtvovati svoja pljuča sveti nemški stvari na Štajerskem. (Pa so res požrtvovalni ti Nemci, najprej zaprisegajo srce, sedaj pljuča, kmalu bodo položili na žrtvenik Germaniji — želodec, ostane jim le še puhla buča.) Ko se burja nekaj poleže, razjasni poslanec Robič, da so slovenski poslanci že v prejšnjih letih govorili v štajerski zbornici slovensko, ne da bi se bilo to nazivalo kakor sedaj „provokacija na Nemce“. Odgovor Nemcev: „Skraini čas je že bil, da smo se temu uprli!“ — Slovenski poslanci sedaj vidijo, da so nemške glave preveč razgrete, da bi se jih mirno stvarno dokazovanje prijelo; odgovoriti jim bo le na jeden način: vsak slovenski poslanec rabi naj vsikdar le slovenski jezik v deželnem zboru. Dosledno ne more se niti Nemcem zdeti, ako sliši iz ust slovenskega poslanca sicer redno nemško razpravo, le, rekli bi, za boljše praznike privoščiči si isti tudi slovensko govoriti. Bodimo neizprosivi, dosledni! — Poslanec Žičkar navaja postopanje nemškega dijaštva v Gradcu napram slovanskim tovarišem na vseučilišču in zunaj istega ter predlaga vlado odločno pozvati, da se poprime sredstev za zakonito zaščito slovenskih visokošolcev v Gradcu.

(Kranjski deželni zbor) imel je dne 4. t. m. velepomembno sejo. Poslanci obeh slovenskih strank vzprejeli so naslednjo resolucijo poslanca Hribarja:

„C. kr. vlada se nujno pozivlja 1. odrediti takoj vse potrebno, da se začasno vstavljena predavanja na vseučiliščnih tehničnih in velikih šolah na Dunaji in v Gradcu zopet začno in redno nadaljujejo; 2. skrbeti za to, da bodo dijaki slovenske narodnosti na teh in na vseh drugih velikih šolah v državi neprikrajšano deležni vseh akademičnih pravic in svoboščin“

To svojo predlogo utemeljeval je govornik jako obširno in izrazito. Ako veruje vročekrvno nemško dijaštvo lahkomišelno nekajim političkim hujskačem, kojih zadnja zaslomba je sedaj že dijaštvo, vse to nas manj briga, a ne pustimo, da bi naši, za vedo resno zavzeti visokošolci vsled tega bili brutalno zavirani, zgubili celo tečaje in vsakojake podpore in ustanove, a vrh tega dejansko in duševno sramoteni. „Proč od Dunaja, proč od Gradca! Bela Ljubljana mora dobiti svoje vseučilišče!“ sklenil je govornik.

Poslanec baron Schwegel je odgovarjal, da je dolžnost dežele, da se v tem slučaju zavzema za visokošolce, a treba se je zavzeti za vse sinove kranjske, ne le za slovenske. Kdo bo umel to nemško logiko? Čuvati je tedaj treba tudi tiste, ki vse sedanje škandale uprizarjajo, ki Slovane dejansko napadajo s palicami!? Drugi nemški poslanec dr. Schaffer izrekel je celo, da imajo Nemci v vseh deželah pravico, da na svojo odgovornost postopajo kakor se jim zdi, to pravico ima baje tudi akademična mladina. Seveda so po takem kvasenju bili vsi nemški poslanci proti predlogi, no teh pa hvala Bogu v kranjskem deželnem zboru ne trebajo, da se kaj vzprejme.

Konečno je še predlagal dr. Majaron in tovariši:

„Visoki deželni zbor skleni: Visoka c. kr. vlada se pozivlja, da čim preje izposluje ustanovitev slovenskega vseučilišča z bogoslovsko, pravoslovno in modroslovno fakulteto v Ljubljani.“

V isti seji dovoljale so se razne podpore, tako se je dovolilo usmiljenim bratom v Kandiji 8000 gld., za zgradbo kanala v Trziču 1280 gld., „Zavezi učiteljskih društev“ za ustanovitev šolskega muzeja 1100 gld. i. dr.

(V koroškem deželnem zboru) govoril je slovenski poslanec Grafenauer jako ostro zoper sedajni šolski zistem na Koroškem. Zahteval je, da bo v ljudski šoli prevladal pravi verski duh, v utrakvističnih šolah želi ljudstvo, da se goji

primerno slovenski materni jezik. Celovsko učiteljske je zavod, kjer se slovenski gojenci na vse načine odtujujejo svoji slovenski narodnosti. Hrupno so odgovarjali dr. Lemisch, Ghon in dež. šolski nadzornik Palla. Prvi je povdarjal, da koroški Slovenci ne smejo nikoli pozabiti, da so Korošci (!) in da se mora na Koroškem z drugačno mero meriti. (O, mi poznamo tisto nemško mero za Slovence!) Palla pa je dokazoval, da so utrakvistične šole na Koroškem nekako „zgodovinske“ (?) in da so iste po svoji vreditvi in vspehah „mušter-šole“ — seveda je pozabil pripomniti: za ponemčevanje Koroške.

(V istrskem deželnem zboru) vzprejela se je predloga poslanca dr. Trinajstiča, da se odpošlje papežu častitka ter druga poslanca Spinčića, da se odpravijo šolske takse. Na galerijah vlada še vedno revolucija, tako da je tudi med to sejo moral dati predsednik dvakrat izprazniti galerije, da so prišli slovanski poslanci k besedi.

(V češkem dež. zboru) predložili so poslanci Herold, Pacak in tovariši načrt zakona, kateri zahteva, da je Češko nerazdeljiva dežela, oba deželna jezika sta jednako uradna jezika, vlada in vse oblasti objavljati morajo svoje zadeve v obeh jezikih, vsaka vloga na državne in deželne urade reševati se mora v tistem jeziku, v katerem se je predložila.

(Dalmatinski dež. zbor) imel je dne 5. t. m. burno sejo, ko so mu došli brzjaviti slovanskih dijakov iz Gradca in Dunaja o nasilstvih nemškega dijaštva. Jednoglasno vzprejela se je resolucija na ministerskega predsednika, kateremu se je brzjavno sporočilo globoko ogorčenje dalmatinskih narodnih zastopnikov zbok drznega postopanja nemških dijakov napram slovanskim. Govorilo je več poslancev, tako Klaič, Biankini, Trumbič in Baljak, kateri zadnji je omenjal, da se sklicujejo nemški dijaki na milijone somišljenikov preko meje ter da se vmešavajo celo profesorji na Pruskem. Drugi dan prebrala se je zahvalna brzjavka slovanskih dijakov. V seji 6. t. m. prijel je poslanec Biankini vlado, zakaj neguje v deželi dva tuja jezika, nemški in italijanski, med tem ko hrvaški duh pobija. Vsem sedajnim homatijam v deželi pa se bo prišlo v okom, ako se potegujemo, zvesti kralju in deželi, za združitev s Hrvatsko.

(Galicijski deželni zbor) vzprejel j. z veliko večino predlogo, da je od vlade zahtevati, da vstanovi tem preje na poljski gimnaziji v Tarnopolu paralelke z rutenskim (rusinskim) učnim jezikom.

## Spodnje-štajerske novice.

(Učiteljske premembe.) G. Fran Vidic imenovan je suplentom na višjem gimnaziju v Mariboru. Premeščen je nadučitelj g. Ivan Farkaš iz Cirkovc k Sv. Lovrencu v Slov. gor. Učiteljicam za Sv. Andrej pri Ptuji imenovana je pod učiteljica pri Sv. Duhu gdč. Marija Danko. Stalnim podučiteljem na svojih dosedanjih mestih imenovani so gg. Valentin Kajnih v Vurberku, Jakob Preindl v Hočah in Leopold Viher pri Sv. Jakobu v Slov. gor.; istotako so postale stalne podučiteljice gospice: Sidonija Stuhec pri Sv. Bolfenku na Kogu, Marija Vučnik v Jareni ter Marija Wressnig na Muti. Umrl je v Mariboru dne 2. t. m. vpokojeni nadučitelj in meščan, g. Josip Rotman, 77 let star. N. v m. p.

(Imenovanje.) Deželno nadsodišče za Štajersko, Kranjsko in Koroško v Gradcu imenovalo je avskultantom g. Jurija Kozina.

(Na Teharjih) priredi „Slov. kat. politično društvo“ prihodnjo nedeljo 13. svečana t. l. po večernicah v gostilni g. J. Šušteriča svoje zborovanje s tem-le zaporedom: 1. Pregled o našem političnem in socialnem stanju. 2. Poročilo dosedanjega odbora. 3. Volitev novega odbora. V zabavnem delu se bode skrbelo za smeh in šalo; poleg drugega, kosala se bosta tudi Kitajec Tji-Fu Čing in Japonec Narkomara. Obilne udeležbe prosi odbor.

(Predavanje o živinoreji v Petrovčah) vrši se v nedeljo dne 13. t. m. ob 9. uri dopoldne, ker je bil zadnjo nedeljo živinozdravnik službeno zadržan. Gospodarji in živinorejci pridejo v obilnem številu.

(Dvojezični poštni pečat) dobila je tudi pošta Petrovče, a to na prošnjo ondotne občine.

Slovenske občine pa si zapomnite, da je zoper nemadž za vas in spodnještajersko slovenstvo vsak samonemški pečat na naših poštah. Občine, kojih nebrižnost to dalje pripušča, navajali bomo od časa do časa imenoma.

(Proti svoji volji umirovljeni župan) Lenko še ne more preboleti udarca. Napravili so si nedavno „nemški ples“ — saj vabila je razpošiljal nek Al. Šribar samo nemška. Da se maščujejo nad č. g. župnikom, igrali so cerkvene obrede preoblečeni v duhovne. „Hajlati“ pomagala je tudi ona štacunarka z nemškim napisom. Zapomnimo si dobro!

(„Pevci rečički“) napravijo dne 13. svečana t. l. v prostorih gosp. Franc Štiglic v Rečici zabaven večer, h kateremu se gostje vlijudno vabijo.

(Okrajni zastop Laškega trga) izvolil si je zopet načelnikom Konrada Amona, a namestnikom dr. Mraulaga. V odboru je edini Slovenec hrastniški župan g. Ferd. Roš.

(Čitalnica v Šmarji pri Jelšah) ima v soboto dne 19. t. m. zabavni večer s petjem in plesom v gostilni gosp. Fr. Adrineka. Iz posebne prijaznosti sodeluje obče znani kvartet „Vzgoja“ iz Šent. Jurja. Svira šmarijska godba. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

(„Gliha skup štrih“) Vitanjski Germani dobili so lep prirastek. Ondotno tovarno za kose prevzel je Žid Münzer, ki je takoj odpustil dosedajne kovače ter pozval „svoje“. S tem se baje vitanjsko nemštvo kaj vrlo ukrepil, a je tudi ponosno.

(Od nekod) Večkrat opazujemo, da naročujejo krajni šol. sveti tiskovine, kakor razrednice, tednice, imenike in druge v šolsko stroko spadajoče reči pri naših najbolj zagrizenih narodnih nasprotnikih. Pripetilo se mi je, da sem dobil popolnoma nemško tednico; kam naj zapišem obravnavano tvarino iz drugega deželnega jezika? — Mi imamo v Celji strogo narodno trgovino s papirjem i knjigami, katera nam postreže z ravno istim, če ne boljše blagom po ravno isti ceni? Toraj slavni kraj. šol. sveti, ne pustite se preslepti od naših sovražnikov in ne nosite jim slovenskih grošev; saj gotovo veste, da je nemškutar le tedaj Slovencu prijazen, kadar ga potrebuje, kadar mu nosi svoj težko prisluženi denar. Da se to ne bode več zgodilo, želi iskreno učitelj narodnjak!

(Nemško uraduje) še vedno občina Zabukovje nad Sevnico. Menda baš vsled tega dobil je ondotni župan častni priimek „tajč“ Požun. Tajnikom ima občina nekega pisarja pri „nemškem“ odvetniku Kautschitschu v Sevnici, imenom Kompos. Ta človek vam ima zabukovskega župana in ves odbor za — norce. Ker se mu ne zdi vredno svoje truplo v Zabukovje privariti, skliče občinske seje v Sevnico v svojo pisarno. In pohlevni občinski odbor Zabukovja caplja res poslušno od župana do zadnjega odbornika v Sevnico, kjer jih spušča nemški tajnik pojedine kakor pri sodnji pred svoj prestol. Možakarji, ki znajo tudi nemško „blekniti“, dobijo pri njem celo toliko milosti, da smejo sestiti, katerim pa se jezik ne opleta nemški, čakajo na moštovži. No, če so naši možje zgubili že toliko samozavesti, potem bo brže zaman jim praviti, da pljuvajo v lastno skledo ako trpé takega tajnika, takega župana in tako uradovanje. Plačevati nemškega pisarja zato, da vas smeši osebno in vašo občino pred svetom ter podpirati nemškutarskega kramarja, ki je pomagač temu sramotanju, da, to je pretužna slika slovenske malomarnosti.

(Umrl je) na Vidmu dne 11. t. m. vpokojeni davkar g. Šimon Lubec v starosti 79 let.

(Pri c. kr. okrajni sodnji v Brežicah) razpisano je mesto pisarja z mesečno plačo po 30 gld. a v. Prošniki morajo biti večši obeh deželnih jezikov.

(Pogorelo je) dne 1. t. m. v Okrogu, špi tališke občine ob štajersko kranjski meji pet hiš z gospodarskimi poslopji vred. Zgorel je seveda tudi večinoma živež in obleka. Gospodar pri kojem je jelo goreti, hotel je še nekaj iz goreče hiše rešiti, pri tem pa se tako opekkel, da bo težko ozdravel. Glavno zaslugo za omejitev požara stekel si je motniški orožnik Vodeb po svojem umnem vodstvu.

(Hraber mož.) V vasi Vrholje pri Konjicah užgala se je 21. prosinca t. l. v noči ob dveh gostilničarju Rateju hiša. Vse leseno, s slamo krito, k temu pa še v hiši mnogo žganja, na podstrešju pa slame in sena — radi tega se ni dalo nič rešiti. V zadnjem trenutku se spomni Ratejeva žena shranjenega denarja večje svote v papirju. Hoče ga rešiti, zato steče v gorečo hišo. Ravno odpira duri omare, ko pregori hišni strop in se vse vkup na njo zvrne. Ljudstvo zastoče, saj ji ne more nihče pomagati — zgubljena je — zgoreti mora. Začnejo moliti za njeno dušo. Zdaj pride oženjeni posestnik Franc Vrečko. Prezira je vso nevarnost, da se politični z vod in skoči na to v ogenj, da mu v zadnjem rrenutku strga žrtev. Vse je trepetalo in mislilo, da je tudi on zgubljen. Toda, kar ni upal nihče misliti, se je zgodilo. Hrabrost Vrečkova je zmagala. Sicer ves opečen, dosegel je vendar, kar je hotel, ker prinesel je ženo še živo iz ognja. Če ravno grozno opečena, bo vendar okrevala. Mož zasluži, da zve o njegovem junaškem činu ves slovenski narod.

(„Slov. kat. politično društvo v Slatini“) bode imelo 13. svečana ob 3. uri popoldne svoje letno zborovanje v prostorih g. Franc Ogrizeka, trgovca pri Sv. Križu pri Slatini z navadnim vspehom. Drž. posl. preč. g. dr. Gregorec bode poročal o državnem zboru. Zvečer bode v istih prostorih prosta zabava. Ker se ne bojo razposiljala posebna vabila, vabi s tem, na obilno udeležbo odbor.

(Požar) nastal je dne 2. t. m. v Strazgojnci pri Prgarskem. Zgorela je hiša, gospodarsko poslopje in vsi pridelki posestniku Štefan Kanclerju. Zažgali so otroci. Škode je nad 2000 gl., revež je pa zavarovan samo za 1000 gl.

(„Kmetijsko bralno društvo na Hajdini pri Ptuj“) priredi v nedeljo dne 13. februarja 1898 v Senekovičevj gostilni svojim udom veselico s tombolo. Začetek ob 4. uri popoldne. K obilnej vdeležbi vabi odbor.

(Najmlajša slovenska posojilnica pri Sv. Miklavžu pri Ormoži) je imela v petih mesecih 20920 gl. 14 kr. prometa. Ta posojilnica je po načrtu „Raiffeisena“ vpeljana in daje le mala posojila na kratke termine in te v veliki sili — ona tedaj promet drugih posojilnic nič ne ovira. Kako važna pa je za našo pokrajino, kaže promet. Ako bi druge slovenske posojilnice jo hotele bolje podpirati in jej vloge pošiljati, bi pač še lepše cvetela. Če ravno jo po mogočnosti visoki deželni odbor podpira, uraduje se vendar vse slovenski.

(Plesni venček) priredi ormožka čitalnica dne 16. februarja t. l. v svojih prostorih. Pri tej veselici svira godba hardečke požarne brambe. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Kostume dobro došle, kar se je na vabilih pozabilo opomniti. Vstopnina za osebo 50 kr., za obitelj 1 gl.

(Vremenska postaja na Cvenu) beleži v mesecu januarju: Povprečna toplina 0,3° C. Največja toplina dne 31. ob 9. zveč. 8,5° C. Najnižja toplina dne 27. ob 7. uri zjut. 14,6° C. Največ padavin dne 24. 36 mm. Vsota padavin 46 mm. Število dni s padavinami 5, s snegom 2, z meglo 9. Povprečna oblačnost 65. Ta mesec je bil večinoma brez vetra; sneg je ležal samo tri dni; izredno suho vreme.

(Gasilno društvo) s slovenskim poslovnim jezikom se je ustanovilo v Veržeji pri Ljutomeru ker je v tem staroslavem tržišču mnogo let strašilo nemškutarško gasilno društvo, mora se preosnova v narodno društvo z veseljem pozdravljati, sosebno z ozirom na to, ker je bilo dosedaj v tem okraju, kjer ima skoraj že vsaka občina gasilno društvo, ono društvo v Veržeji edino nemškutarško. Ker je to nemčursko društvo srečno „umrlo“, želeli je še, da je z njim umrla tudi vsa nemškutarija v tem trgu. Začetek je nadpoln, zatorej zakličemo od vseh strani bratskemu društvu bratski pozdrav: „Na zdar!“ Pri ustanovnej skupščini je bil voljen odbor društva, in sicer: načelnik: [Ostrc Jožef, podnačelnik: Vanda Vinko, blagajnik: Strniša Alojz, vodnik plezalcev: Kotnik Franc, njegov namestnik: Pušenjak Karol, vodnik brizgalničarjev: Avar Matjaš, njegov namestnik: Seršen Franc ml., vodnik varuhov: Zelenko Martin, njegov namestnik: Gaberc Franc. Društvo šteje sedaj 39 ljudi, na

vsak način pa je želeli, da v Veržeji, ki šteje nad 300 odraslih moških oseb, naraste to število nad 100. — Čudimo pa se zelo, da se tam nekateri vrli možje, posestniki veljaki in z vsemi zmožnostmi obdarovani, pristopiti branijo. Zakaj? Gasilno društvo s svojim dobrim imenom je vse kako častno; kdor toraj takemu društvu ne pristopi, je ali lenuh ali pa si daje sam rad žalostno spričevalo telesne nesposobnosti. Delovanje vsakega društva je odvisno od gibčnosti in žilavosti njegovega odbora. Zatoraj kličemo odboru tega društva v svarilo: Ne spijte in ne mirujte nikdar, ker je dela čas. Neprestano toraj naprej, nobenega odlaganja, nobenega mirovanja, da ne bode društvo hiralo, predno še pokaže prvi svoj sad! — Prepričani smo in zaupno pričakujemo, da se to ne zgodi. — Kot hvalevredno še je omenjati, da je društvo pristopilo ob enem tudi „Zavezi gasilnih društev v okraju Ljutomerskem“. — Onim narodnim možem, katerih nevtrudnemu delovanju je zahvaliti ustanovitev tega društva, pa zakličemo „živio!“

(Sv. Andraž v Slov. gorici.) „Bralno društvo priredi dne 13. svečana t. l. veselico z igro: „Sovraštvo med dvema bratoma“, ter s popevanjem mešanih in moških zborov. Za vspeh izbrale so se sledeče pesni: „Škrjanček“, mešan zbor. „Savica“, moški zbor. „Studenčku“, mešan zbor. „Za dom“, moški zbor. „Triglav“, šesterspev. „Mladini“, moški zbor. Za prosto zabavo priskrbelo se bo nekaj mičnega. K prav obilnej udeležbi vabi vljudno odbor.

(Ustrelil se je) na straži v Radvanju pri Mariboru vojak 47. polka Florjan Wilner.

(Maribor.) Dne 2. t. m. popoldne ob štirih je bil v Mariboru velikanski pogreb, kakoršnega še Maribor morebiti ni videl. Velika množica prebivalstva — deloma okinčana z modricami in trakiči nemških barv — se je udeležila sprevoda. Še več pa je bilo radovednega ljudstva, katero je gledalo — tudi deloma noseče nemškonarodna znamenja — s postranskih ulic pogreb. Kdo pa je bil toliko zaslužni mož, kateremu je skazalo mesto takšno čast, bode te vprašali g. urednik? Veste kdo je bil? Visokošolec-medicinec, kateri je padel v dvoboju, z nekim tukajšnjim nadporočnikom. Verjetne priče pripovedujejo, da je dijak s svojim izzivajočim obnašanjem v tukajšnji kazini povzročil dvoboj, kateri je imel zanj tako žalosten izid. Znano je, da nemški dijaki, odkar je v Gradci vojaštvo moralo zoper nje postopati, te le napadajo, kjer in kako morejo. Tukajšnji Prusaki so že včeraj na velikih plakatih naznanjali, da je ponesrečeni, visokošolec padel v dvoboju za nemško narodnost. Čudno, prečudno pa je, da je imel ta rogovilež popolnoma cerkven pogreb. Po zakonih sv. katoliške cerkve je dvoboj prepovedan; kdor gre v dvoboj, je po cerkvenih zakonih izobčen iz sv. katoliške cerkve. In vendar je imel v dvoboju ponesrečeni visokošolec, kateri smrtno zadet, ni več prišel k zavesti in tudi sv. zakramentov za umirajoče ni sprejel, v Mariboru, na sedežu lavantinskega knezoškofa, duhovsko spremstvo pri sprevodu, in zvonovi frančiškanske cerkve so med sprevodom zvonili. Kaj naj k temu poreče veren katoličan? — Ali je tudi tukaj mogoča dvojna mera?

(80letnico rojstva.) V Mariboru obhajal je dne 30. m. m. č. g. stolni prošt Ignacij Orožen svoj osemdesetletni rojstni dan. Priredil je več zgodovinskih knjig o posameznih dekanijah s hvalevredno točnostjo in požrtvovalnostjo. Bog ohrani ga še mnogo let!

(Drevo ga ubilo.) Pri Sv. Križu nad Mariborom padlo je pri sekanji dne 20. m. m. drevo na posestnika Rotčiča ter ga ubilo.

(Vabilo) k zborovanju podružnice sv. Cirila in Metoda v Lehnu pri Ribnici, katero se vrši v nedeljo 13. svečana v gostilni gosp. Jak. Orozel v Lehnu. Nastopil bo prvokrat tukajšnji tamburaški in pevski zbor. Začetek ob 5. uri popoldne. Vstopnina za osebo 30 kr. Po železnici došle p. n. goste bodo pričakovali vozovi. K zborovanju vljudno vabi odbor.

(Na graškem vseučilišču in tehniki) ustavili so vsled nemirov nemškega dijaštva predavanja.

(Uboj.) V Gradci napadli so štirje delavci iz neke tovarne krčmarja Jos. Weigla baje brez

povoda ter ga v njegovi gostilni pri belem dnevu zaklali.

## Druge slovenske novice.

(Deželni zbor kranjski) zboroval bode do konca tega meseca.

(Slovensko vseučilišče v Ljubljani.) Občinski svet ljubljanski in deželni zbor kranjski sta v zadnjih sejah 3. ozir. 4. t. m. na predlog župana Iv. Hribarja sklenila pozvati vladu da ustanovi v Ljubljani slovensko vseučilišče in sicer za sedaj s teologiško, juridično in filozofično fakulteto. Ljubljana kot kulturno središče Slovencev bi morala imeti že davno tako vseučilišče, zlasti pa bi je vlada morala ustanoviti sedaj, ko ni upati, da se bodo politične razmere kaj zboljšale. Nemškonacionarno rogoviljenje v naši državi zahtevalo bode še marsikatero žrtev, a gori imenovana zastopa sta baš o pravi priliki potegnile se za slovensko in slovansko akademično mladež, ki že sedaj trpi po krivici nasledke nemške podivjanosti. Slovenci smo lahko ponosni na zastopnike teh dveh javnih faktorjev, in želeli je, da se temu pozivu pridružejo tudi ostali Slovenci v občinskih zastopih i. dr.

(Potres.) Iz Ljubljane se nam poroča 5. t. m. Danes ob 2. uri 55 min. pop. imeli smo tu srednje močan potresni sunek, ki je trajal okolu 4 sekunde. Škode sicer ni prouzročil, pač pa mnogo strahu. — Podzemski zmaj še ne miruje!

(Letošnji glavni nabór) bode v Ljubljani za tuje mladeniče dné 14., za domače dné 15. marca tega leta.

(Razširjenje ljubljanskega južnega kolodvora.) Kakor čujemo, namerava uprava južne železnice dosedanji kolodvor v Ljubljani primerno razširiti in potem prostore prometu primerno razdeliti.

(Nova justična palača v Ljubljani.) Da se izogne justični érar raznim nedostatkom pri sodiščih v Ljubljani, sklenil je zgraditi si novo obsežno poslopje, v katerem bi bili nastanjeni vsi sodnijski uradi ljubljanski, kakor tudi porotna dvorana in drž. pravdnitvo, ter slednjič pripadajoče ječe in zapori. Z zgradbo se ima v kratkem začeti.

(Ljubljanski grad) ki se je pred potresno katastrofo uporabljal za moško kaznilnico, prešel je v last finančnega érara. Mestna občina se zdaj kakor čujemo, z le-tem pogaja zarad odkupa, da bi potem poslopje nekoliko popravila in prostor za primeren namen priredila.

(Poneveril je) v okrajni bolniški blagajni v Ljubljani blagajniški uradnik Ivan Metnitz večjo svoto ter so ga že deli pod ključ. Zaprli pa so tudi blagajnika J. Branketa.

(Regulacija učiteljskih plač na Kranjskem.) Deželni odbor kranjski je sestavil načrt in deželni svet je odobril, po katerem bi imeli učitelji I. čin. razreda in statusu 800 gl., II. razreda 700, III. 600 in IV. 500 gl. plače. Izvestno ga deželni zbor soglasno sprejme.

(Občni zbor „Slovenskega čebelarkega društva“) se je vršil dne 24. m. m. v pisarni kmetijske družbe v Ljubljani. Občni zbor je izvolil predsednikom ravnatelja v Marjanišču, preč. gosp. profesorja dr. Frančiška Lampeta, podpredsednikom ravnatelja kmetijske družbe, gosp. Gustava Pirca, in odbornikom gg.: bogoslovca Rado Grmovnika, čebelarja Petra Pavlina in učitelja Frančiška Rojino. Občni zbor je nadalje ukrenil izdajati strokovni list „Slovenski čebelar“, kterege uredništvo se je poverilo gosp. Fr. Rojini, učitelju v Šmartinu pod Šmarno goro. Na predlog gosp. Murze iz Krapjega na Štajerskem se je odboru naročilo sestaviti nova društvena pravila, ki bodo omogočila snovanje podružnic „Slovenskega čebelarkega društva“ po Štajerskem, Koroškem in Primorskem. Pri tej priliki javljamo, da bo vsak ud, ki plača letnino (1 gl.), dobival list brezplačno. Odslej naj se vse pošiljatve, tičoče se „Slovenskega čebelarkega društva“, pošiljajo pod tem naslovom v Ljubljano.

(Osebnost vest.) Mesto v Prago odišlega prof. Vlad. Hraskega imenovan je deželnim inženirjem g. Ivan Sbrizaj.

(Novomeški prošt dr. Sebastijan Elbert) je bil pretečeno nedeljo v ljubljanski stolni

cerkvi po Nj. eksc. prevz. knezoškofu dr. Jak. Missiji slovesno vmeščen.

(Svojo ženo umoril.) V Čatežu ob Savi zagnal je krčmar Janez Menzer dne 5. t. m. v prepri svojih ženi velik kuhinjski nož v prsa. Žena umrla je vsled odtoka krvi še tisti dan.

(Nesreče.) Dne 27. m. m. zgodili sta se v postojnski okolici dve nesreči vsled nepaznosti. V Baču poparil se je 5letni Anto Zobe z vrelo vodo ter na opeklinah drugi dan umrl, v Mavčah pa je padla 4letna Marija Sorta v kotel z vrelo vodo ter umrla kmalu po nezgodi.

(Pri drsanju utonil.) Na Vrbskem jezeru drsalo je več ljudi. Nakrat pa se led vdere ter nekaj drsalcev pade v vodo. Drugi so se rešili, le nek dunajski zdravnik, 24letni Artur Elikan je utonil.

(Vojašnico za deželno brambo) zidala bo na svoje troške celovška mestna občina.

(Ustrelil se je) v Celovcu dne 29. m. m. poročnik 17. pešpolka p. Grönenwald, baje vsled dolgov.

(V Proseku) so na shodu, kojega je sklical narodni zastopnik vitez Nabergoj sklenili resolucijo na poljedelsko ministerstvo, naj se pri skrbi brezobrestno posojilo tistim kmetovalcem Trsta in Istre, kojim je uničila trtna uš skoraj edini vir dohodkov. Tržaška in istrska oblast ne stori ničesar v tem oziru iz samega političnega sovraštva do Slovanov.

(V Trstu) ustrelil se je trgovec Fr. Monti, ker je prišel na boben.

(V Rovinju) propadli so pri občinskih volitvah Lahoni sijajno.

## Druge avstrijske novice.

(Dijaški nemiri,) ki so se zadnje tedne pojavljali po vseh avstrijskih mestih, dosegli so svojo krono na Dunaji, kjer je seveda jako mnogo slovanskih dijakov. Nemški burši naskakovali so učne sobane, v kojih so bili slovanski slušatelji ter s krikom in batinami pregnali slušatelje in profesorje. Ako so pa to počenjali v svetiščih znanosti, kjer so svoječasno prisegli pokoriti se disciplini in slušati senat, ume se, da so si svojo jezo tembolj hladili zunaj vseučilišča. Došlo je pritožb vsem slovanskim dež. zborom od preganjanj sinov na Dunaji, koji so slikali razmere, da se je človeku zgražati nad nadebudnimi zastopniki germanske kulture. Slovani prosili so nujno zaščite za svoje akademične pravice in telesno varnost, toda ni jih slišal niti akademični senat niti redarstvena oblast. Policija postopala je blizu tako čudno, kakor naša sloveča celjska. Ko bi stvar ne bila tako tužna smejali bi se, ko čitamo poročila nemških listov, kako je napadla velika truma buršev slovanske dijake, a policija aretovala je dva hrvatska dijaka, ker sta vkljub policijskemu opominu — prepočasi hodila. Vlada vklonila se je nezreli nemški trmi ter zaprla vsa avstrijska vseučilišča.

(Na Tirolskem) zgubili so vsi italijanski dež. poslanci, ki na opetovani poziv niso marali priti k zborovanju, svoje poslaniške mandate.

(V Pragi) zborovali so dne 7. t. m. češki visokošolci in tehniki v prisotnosti rectorjev in decanov. Ta shod bi naj bil odgovor svojedobnemu shodu nemških visokošolcev v Litomericah. Z ozirom na nezno stanje čeških vseučiliščenikov na Dunaji, a praško češko vseučilišče ne more vseh Čehov vzprejeti, sklenilo se je v prvi točki delovati na to, da se ustanovi tudi na Moravskem češko vseučilišče in tehnika. Ministerskemu predsedniku baronu Gautschu odpisali so nastopno brzojavko: „Shod čeških dijakov vseh oddelkov staroslavnega praškega vseučilišča oporeka v navzočnosti in z izrečnim pritrdjenjem svojega rectorja in decanov z vso odločnostjo proti nasilnim izgredom nemških akademikov na avstrijskih nemških visokih šolah ter stavi vladi nujno prošnjo, napraviti z vsemi sredstvi zdrave odnošaje.“

(Na Hrvatskem) vlada po nekaterih krajih hud glad. Ker je bila lansko leto po nekod jako slaba letina, porabili so ljudje do sedaj ves pridelek, pa še semena, tako da nimajo spomladi kaj sejati. Sočutni narodnjaki osnovali so v najrevnejših okrajih posebne odbore za pomoč

stradajočim. Poročila o tej bedi ni maral ban niti prav poslušati, ker se je menda bal, da bi mu po poslušaji tolike revščine ne dišala južina. Tudi vladni list hoče povsem utajiti, da bi se kje ljudstvu res slabo godilo.

(Sličica svobodne volitve na Ogrskem.) V okraji Siskofalu bila je naknadna volitev jednega poslanca. Ker je bil izbran pristaš vlade, raztogotila se je ljudska stranka tako, da je navalila na orožnike; orožniki jeli so streljati ter usmrtili 5 oseb, a vrh tega mnogo na smrt ranili, med temi zadela je krogla nekega otroka v zibelji. Srečni narod, ki uživa tako zlato svobodo svoje ožje vlade.

## Ogled po širnem svetu.

(Na Francoskem) prevlada sedaj vse druge dnevne skrbi in razprave pravda zoper pisatelja Zola, kateri hoče, kakor znano, rešiti obsojenega Dreyfusa. Dne 7. t. m. začela se je v Parizu porotna obravnava, ki bo trajala več dni, ker bodo zaslišali blizu 100 prič, med njimi tudi mnogo častnikov. Celo prebivalstvo razkrojilo se je v dva tabora, katerih jedna se imenuje bojevnike za pravico, druga za nasilje, a v resnici bojuje se le židovstvo proti katolištvu.

(Med Srbijo in Rusijo) so razmere od dne do dne bolj napete. Srbsko vojaštvo vajeno je v vsim sočustvovati z rusko politiko. Odkar pa ima vrhovno poveljstvo razkralj Milan, hoče se za braniti vsaka simpatija z Rusijo. Med vojaškimi dostojanstveniki poraja se vsled tega nezadovoljstvo, a tudi Rusija si je ta preobrat zapomnila ter zahteva povrnitev srbskega dolga v znesku 300.000 rubljev.

(Guverner na Kreti) ne bo najbrže grški princ Jurij, da si se Rusija na vso moč trudi ga na to mesto spraviti. Sedajni ruski car je namreč z grško kraljevo rodovino v sorodu, a napram princu Juriju veže ga še posebna hvaladolžnost, ker mu je bil ta rešil svojedobno življenje, ko sta skupno potovala po Kitajskem. Ne da se pa zanikati, da je Rusija v tem dobrovolila iz stališča za blagor nesrečne Krete, ni ga skoraj za ta posej bolj sposobnega od princa Jurija, kojega si želi samo krečansko prebivalstvo. Da se temu upira sultan, ni se čuditi, a čudno se nam zdi, da ugovarja Avstrija na strani Prusije. Zvita Prusija seveda ne dela tega brez sebičnosti, a Avstrija dala se ji je najbrže zvačiti „iz prijateljstva“. Z Rusijo strinja se tudi Francija in Anglija.

(Revolucija v Ameriki) Napočila je dokaj nevarna vstaja v Srednji Ameriki v državah Nicaragua in Costa Rica.

## Dopisi.

**Iz Majšperga.** Naše „kmetijsko bralno bruštvo“ priredi v nedeljo dne 13. svečana t. l. ob 3. uri popludne v velikih gostilničnih prostorih g. F. Vobnerja veselico s petjem, godbo in z gledališčno igro: „Kje je meja?“ in sicer s tem-le vsporedom. A. 1. P. H. Sattner: „Opomin k petju!“ Mešan zbor. 2. P. H. Sattner; „Za dom med bojni grom!“ Moški zbor. 3. Fleischman: „Triglav“. Šsteroglasen mešan zbor. 4. Hubad: „Škrjanček poje žvrgoli“, Peteroglasen mešan zbor. 5. R. har: „Žalosten glas zvonov“. Moški zbor. 6. Nedved: „Veseli pastir“. Mešan zbor. 7. Gledališčna igra „Kje je meja?“ 8. P. H. Sattner: „Nazaj v planinski raj!“ Mešan zbor. 9. Foerster: „Ah ni li zemljica krasna?“ Mešan zbor. 10. P. H. Sattner: „Po zimi iz šole.“ Mešan zbor. 11. Hej Slovenci! Moški zbor. B. Prosta zabava. Pel bode domač mešan in moški zbor, obstoječ iz krepkih kmetskih fantov in deklet. So pa tile: Jera Narat (sopran), Marija Ritonja (sopran), Nežica Novak (alt), Rozika Jurič (alt), Šimon Mesarič (tenor in bariton), Štefan Geiser (tenor), Franc Vegan (bas) in Franc Sagadin (tenor in bas). Vstopnina prosta. Prostovoljni darovi se hvaležno sprejemajo. Ker se posebna vabila ne bodo pošiljala, zategavoljo vabi odbor tem potom najljudneje vse prijatelje in prijateljice petja in poštenih veselic k obilni udeležbi.

**S Kamenščaka pri Ljutomeru.** Vrščiči se občni zbor bralnega društva v Cezanjevcih dne 23. januarja t. l. pokazal nam je zopet, kako pridno izvršuje svojo nalogo. Pred zborov-

vanjem zapel nam je domači mešani zbor pod vodstvom učitelja g. Z. 3 krasne pesmi. Še zdaj mi donijo besede: „Pozdravljam domovina te o moja, moja Avstrija!“ Za tem pozdravi predsednik č. g. Brglez navzoče in izrazi svoje veselje nad velikim zanimanjem za toli važno društvo, kajti prostrana šolska soba bila je natlačena zavednega občinstva. Navdušuje nas še k nadaljnemu delovanju, naglašajoč slog, katera nam je Slovanom baš najbolj potrebna. Razjasni nam tudi sedanji naš politični položaj, kar je gotovo vsacega zanimalo. Konečno še se spomni 60letnice mašništva sv. očeta in 50letnice vladanja našega presvitlega cesarja z željo, da bi ju Bog ohranil še mnogo let do skrajnih mej, na kar zakličejo navzoči trikratni „Živijo“. V spomin tega pristopi društvo po nasvetu g. predsednika kot dosmrtni ud k družbi sv. Mohorja.

Iz poročila knjižničarja g. Z. posnelo se je, da stoji društvo na krepki podlagi ter je štelu v preteklem letu 84 rednih, 1 častnega in 5 podpornih udov. Knjižnica ima blizu 500 števil, in posojil imelo je društvo blizu 1500, kar je gotovo lepo. In če se je pazljivo čitalo, obroditi mora dokaj dobrega sadu, kajti čitanje blaži sroce in duha ter krepi značaj človeka. Blagor mu, komur so dane te tri najkрасnejše lastnosti. Ta človek ne propade in narod tudi ne, ki ima mnogo takih odličnjakov. Obžaluje se le, da se društveniki premalo zanimajo za čtivo gospodarstvene vsebine.

Naročeno je društvo na „Slov. Gospodar“ (8 iztisov), „Domovina“ (6), „Domoljub“ (8), „Kmetovalec“ (9), „Dom in svet“, „Vrtec“, „Slov. knjižnico“, „Cvetje“ ter je ud „Slov. Matice“ in družbe sv. Mohorja. Po 1 iztis „Domovine“ blagovolili so še podariti g. predsednik, g. nadučitelj Schneider, gdč. Razlag in gdč. M. Erjavec, in 1 iztis „Slov. Gospodarja“ gospa A. Robek, kojim se izreka tem potom najsrčnejša zahvala z željo, da nam bodo tudi i nadalje naklonjeni.

Pri zabavnem delu v gostilni g. Murkoviča razveselili so nas vrli ljutomerski pevci in domači meš. zbor s svojim krasnim petjem. Slišali smo umetne pesmi, a tudi narodne pesmi niso izostale. Le vstrajajte pevci in pevke, kajti petje požlahtnuje srce, oživlja in krepi domorodne in blagodušne čute, s kratka, kjer petja ni, tam tudi pravega srca ni. Omeniti mi je tudi krasnega govora g. Murkoviča iz Marjete niže Ptuja, ki je občinstvu posebno nalagal ljubiti in braniti naš najdražji zaklad — materni jezik in g. Karba, ki nas je opetovalno opominjal držati se gesla: „Svoji k svojim!“

Iz Ljutomera smo pričakovalo večje število tembolj, ker je bilo krasno vreme. Ali vas ni mikalo na Kamenščak, od koder se vam odpre divni razgled na Mursko polje?! V našo okrožje nekako ne radi zahajajo, kakor bi bilo našo ljudstvo že dovolj zavedno. Kaj piše Domovina „Nekaj o društvu v splošnem III.“

Vrlim ženam, ki so nas tako bogato pogostile pa zakličem — Bog živi zavedne žene — matere!“

**Od meje.** Pinos slovenskih gorā je vsekakor Pohorje z bok nevsahljivega lesnega bogatstva. Kakor hitro nam je na jeziku beseda „Pohorje“, „Pohorjanci“, ne moremo si tega vrhunca naše slovenske Spodnještajerske drugače misliti, nego kar kaže izraz: bivališče pristnih, neokuženih Slovencev, kojih mnogi prelepi običaji, vraže, noša, da jezik sam je dragocena starina, rekli bi lahko, iz slovenske zgodovinske pradobe. Kako dobro dé slovenskemu rodoljubu, ako pride med take slovenske korenine, nepokvarjena slovenska nrav z vsemi krepstimi in čednostmi smeji se mu raz obrazov zadovoljnih Pohorjancev. Žalibože bo tudi na Pohorji kmalu tako natorno-pristno lice le še — bajka. „Kjer je plena, zbirajo se jastrebi“. A da je za nemške jastrebe na Pohorju za stoletja dovolj plena, uvideli so ti kmalu. Nemško-židovski „privandranci“ pa niso le lupili in sesali ondotnih lesnih kapitalistov, temveč zatrosili tudi svoj vpliv in govorico. Nasledki so pretužni. Ob robek kakor i celo v osrčju Pohorja zaperila se je nemškutarska grdoba do skrajnosti. Dovolj je, ako povemo, da ni v celem obsežu čisto slovenske šole, temveč sreča je, ako je ista še vsaj utrak-



Živinozdravnik  
**Josip Stegu**  
v Žalci

se priporoča vsim posestnikom in živinorejcem, ki potrebujejo njegove pomoči. (21) 3-3

**Odvetniškega uradnika**

za knjigovodstvo in koncept  
in  
**pisarja**

za stalno službo z lepo pisavo sprejem  
tako

dr. Valentin Krisper

(38) 3-1

odvetnik v Ljubljani.

Za prodati imam  
**1000 litrov**  
**dobre slivovke**

po 55 kr. liter

Domače kuhanje. Znanim trgovinam na 3 mesečni čas, neznanim le proti povzetju.

**Luka Senica**

trgovec in žganjar  
v Podgorji pri Sevnici (Lichtenwald)  
Štajersko.

(37) 3-1

**Mesto uradnika!**

Mlad mož, 20 do 30 let star, nemškega in slovenskega jezika v besedi in pisavi vešč, z lahko čitljivo pisavo, sprejme se v Graški pisarni neke delniške družbe z mesečno plačo 45 gld. V slučaju dobre poravnosti in izbornega zadržanja je upanje na stalno nastavljenje s pravico do pokojnine.

Prošnje v nemščem in slovenskem jeziku (prepisi spričeval) pod „201.191“  
Gradec, poste restante. (34) 3-1.

**Minuendo-licitacija**

za popravo cerkvenega stolpa v Škalah se vnovič razpisuje na 21. februarja ob 11. uri predpoludne. Proračun 2080 gld.

(24) 2-2

Schwarz, m. p.

Pravi trpotčev sok je jedino oni, kateri se pripravljajo v lekarni pri Zrinjskem, H. Brodjovin, Zagreb, Zrinjski trg 20. Trpotčev sok nepresežno deluje pri vseh prehlajenjih dušnih organov, ter je najboljšo sredstvo za prsni katar, kašelj, prsobol, hripavost in vratobol. Tudi zastarani kašelj se s tem zdravilom v najkrajšem času da odpraviti; bolniki dobijo tek za jelo, lahko spijo in na ta način hitro okrevalje. — Izmed mnogih zahval navajam tu samo naslednjo:

„Velescenjeni gospod lekarnar!

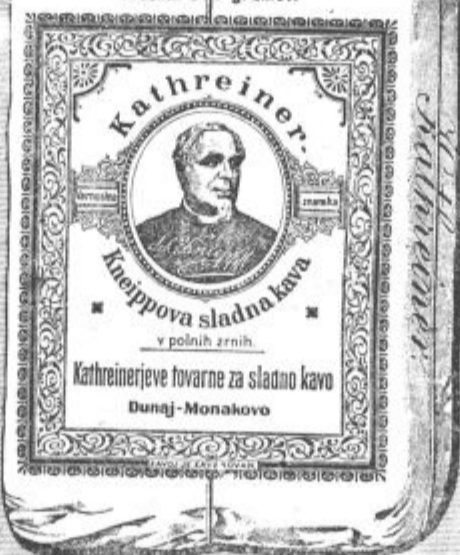
Posljite mi še tri steklenice Vašega izvrstno delujočega trpotčevega soka: potrebujem jih za moje poznanca. Jaz sem od dveh steklenic od neznesnega kašlja popolnoma ozdravel. Hvala Vam. Priporočal bom ta zdravilni sok vsem prsobolnim. S spoštovanjem — Rudolf Ausim. Na Dunaji, 20. marca 1897.“

Pazi naj se toraj, da je na vsaki steklenici varstvena znamka t. j. slika bana Nikole Zrinjskega, kajti samo oni je pravi trpotčev sok, katerinosi to varstveno znamko. — Cena steklenici s točnim opisom je 75 kr. — Razpošilja se vsaki dan s pošto na vse kraje in sicer proti predplačilu (priračunši 20 kr. za zametek) ali pa po poštne povzetju. — Ceniki raznovrstnih domačih preskušanih zdravil se razpošiljajo na zahtevo zastonj in poštne prosto. Lekarna pri Zrinjskem, H. Brodjovin, Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

30

**PRISTEN**

Cena zavoju 25 kr. (50 vinarjev)  
vsečina 500 gramov.



V svojo lastno korist naj zahtevajo in jemljejo kupovalci le take izvorne zavoje.

**Dr. Kamilo Böhm**

okrožni zdravnik Št. Pavlu v S. dol.  
ordinuje od sedaj naprej vsaki dan  
v Št. Pavlu v Sav. dolini.

(22) 3-3

**V najem**

oddam za več let na mojem posestvu več njiv in travnikov po prav nizki ceni. Oddajam že prihodnjo spomlad.

Več se izve pri lastniku

**J. Žimniak-u**

v Celji.

(39) 3-1

**Poziv na vse gospodarje!**

Krik: Gori! Ogenj! prestrašil je dne 17. listopada 1897. l. hribovsko vas Padež v župniji Sv. Jurija pod Kumom.

Pogoreli so štirje posestniki, kateri so se solznimi očmi gledali, kako jim neprosljivi ogenj vničuje domovje in letošnje, že tako skromne poljske pridelke; bila je pa pri tej veliki nesreči tudi pomoč blizu.

Domača c. kr. priv. avstrijska zavarovalna družba „Dunav“ na Dunaji

izplačala je nama, ki sva bila zavarovana — dva posestnika pogorela sta nezavarovana — škodo hitro in tako povoljno, da si štejeva v dolžnost, najprvo slavnej družbi „Dunav“, kakor tudi gospodu komisarju Anton Kuharju iz Celja, kateri naj je malo poprej zavaroval javno prav pristrčno zahvalo izrekati. Ob jednem izrekava tudi g. zastopniku Jakob Cererju (Kralj-u) v Sv. Juriju pod Kumom zahvalo, ter vsim posestnikom priporočava, da se po g. komisarju Kuharju stanujoč v Celji, Breg št. 26, pri tej poštini zavarovalnici „Dunav“ zavarovati pustijo.

Padež v občini Sv. Križ pri Svibnjem, meseca grudna 1897.

Franc Kovač, l. r. |

Josip Žebert, l. r. |

Resničnost potrjuje županstvo Sv. Križ.

Miha Brlogar, l. r.

Franc Dolanc, l. r.

Leopold Knez, l. r. župan.

Celje, „Narodni dom“

**MIROSLAV ZOR**

tapetar in dekorater, zaloga pohištva.

Priporočam slavnemu p. n. občinstvu svojo veliko zalogo različnega pohištva, kakor omare iz trdega in mehkega lesa, postelje, umivalnike, nočne omarice, kredence, omare za knjige, različne jedilne, pisalne in salonske mize, veliko izbero stolov, podob in v to svrhu spadajoče galanterijske predmete. Priporočam tudi svojo veliko zalogo perja za blazine (Flaumen-Schleissfedern) in mojo veliko delalnico za žimnice od 12 gld. naprej, garniture od 100 gld. naprej, divane od 29 gld. naprej, otomane, posteljine uloge in vsa v tapetarsko in dekorativno obrt spadajoča dela, ter jamčim za dobro in trpežno izvršitev kakor tudi za dobro blago.

Z ozirom na to vabim slavno p. n. občinstvo v mnogobrojna naročila in bom vedno skrbel, da vsem željam točno in dobro ustrezem.

Z velespoštovanjem

Miroslav Zor.

Celje, „Narodni dom“.

Dragi bralci „Domovine“!

Svoji k svojim!

**Anton P. Kolenc**

trgovec v Celji

v „Narodnem domu“ in „pri kroni“.

— Priporoča čast. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

**špecerijskega blaga**

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno.

Kupujem vsake vrste deželnih pridelkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, proso, suho bučno seme, orehe, konoplje, laneno seme, detelno seme, krompir na cele vagone, sploh vse deželne pridelke po najvišjih cenah. Vzajem tudi še fižol vsake vrste in vsako množino, kakor tudi jajce in kuretino.

(159) 52-29 Z velespoštovanjem

**Anton P. Kolenc**

„Pri dobrem pastirju“!

**Razpis**

službe občinskega tajnika.

Podpisano županstvo razpisuje porazumno s slavnim c. kr. okrajnim glavarstvom v Črnomlji službo občinskega tajnika, ki bode opravljala tudi posel okrajne bolnišnice.

Letna plača znaša 580 gld., ki se bržkone še v tem letu poviša na 650 gold.

S spričevali opremljene prošnje vlagati je do 1. marca t. l. pri tem županstvu.

Županstvo mestne občine Črnomelj, dne 2. svečana 1898.

(36) 3-1

**Trgovina**

**Dragotina Hribarja v Celji**

sprejema v naročevanje različne pečate iz kavčuka in mesinga, nadalje vignete za pisma in steklenice, po najnižjih cenah.